Dosarul nr. 21rji-573/24 Judecătoria Soroca sediul Central
/1-24049811-03-21rji-02072024/ Judecător: Lina Popescu

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

13 august 2024 mun. Bălți

**Colegiul penal al Curții de Apel Bălți**

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecători Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție Viorel Țîmbaliuc împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 10.06.2024,*** adoptată în limitele plângerii depusă de către condamnatul **Bondarenco Ruslan**, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

**C O N S T A T Ă :**

La data de 07.05.2024 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Bondarenco Ruslan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și ulterior în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de detenție precare, și anume în Penitenciarul nr. 13 Chișinău: condiții de supraaglomerare, lipsa locurilor amenajate pentru fumători, mucegai, umezeală, lipsa toată a normelor de igienă prin amplasarea veceului în celulă, prezența insectelor și rozătoarelor în celule, accesul limitat la lumina naturală, calitatea precară a apei potabile, asistența medicală precară.

Referitor la condițiile în Penitenciarul nr. 6 Bălți a mai indicat: umezeală, mucegai, secțiile populate cu insecte parazitare, veceul într-o stare deplorabilă, lavoarul într-o stare avariată, la geamuri lipsește sticla, lipsește apa caldă de la robinet, prizele sunt neizolate, după orele 22.00 apa potabilă este deconectată. Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii a invocat că în perioada deținerii sale în penitenciarele nominalizate, s-a aflat în condiții de detenție precare, inumane contrare prevederilor art. 3 CEDO.

Prin sentința Judecătoriei Timireazevsc, Moscova, Federaţia Rusă, preluată prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 07.10.2021, Bondarenco Ruslan, în baza art. $217^1$ alin. (4) lit. b); $217^1$ alin. (4) lit. b); 27, $217^1$ alin. (4) lit. b), d); 84 alin. (1) CP - 14 ani închisoare.

Începutul termenului – 21.09.2017 și sfârșitul termenului – 20.09.2031. În prezent condamnatul Bondarenco Ruslan se deține în Penitenciarul nr. 6 Soroca.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul central din 10.06.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Bondarenco Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Bondarenco Ruslan a fost deținut în perioada în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în perioada 03.11.2023-04.12.2023, în total 31 (treizeci și una) zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Bondarenco Ruslan a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioadele 04.12.2023-18.03.2024; 01.04.2024- 03.06.2024, în total 168 (una sută șasezeci și opt) zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Bondarenco Ruslan, cu 6 (șase) zile, pentru perioada de 31 (treizeci și una) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, și cu 17 (șaptesprezece) zile, pentru perioada de 170 (una sută șaptezeci) zile rotunjite, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, iar în total cu 23 (douăzeci și trei) zile.

În privința perioadei rămase de 1 (una) zile, calculate în condițiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, care au fost în inposibilitatea de a fi reduse, instanța de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 14 (paisprezece) ani închisoare, stabilit lui Bondarenco Ruslan, prin sentinţa Judecătoriei Timireazevsc, Moscova, Federaţia Rusă, preluată prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 07.10.2021, s-a redus cu 23 (douăzeci și trei) zile.

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. 473[4] alin. (3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

*Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul, comisar de justiție al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc*, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 10.06.2024 în partea reducerii pedepsei cu 23 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în calitate de condamnat.

În motivarea recursului, consideră că la examinarea pretențiilor invocate de Bondarenco Ruslan, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituției privind condițiile de detenție din instituția penitenciară în care este deținut Bondarenco Ruslan.

Menționează, că potrivit raportului prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condițiile care sunt asigurate lui Bondarenco Ruslan pe parcursul deținerii în instituția respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreținere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condițiile de detenție ca inumane sau degradante.

Arată, că potrivit Ordinului MJ nr.150 din 10.06.2022, privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora şi a capacității de deținere pentru fiecare instituție - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6-Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 $m^2$ pentru un deținut (la moment fiind 553 condamnați).

De remarcat, că CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități).

Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „ spaţiu acordat fiecărui deținut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenție ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub formă de planșe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretențiilor invocate de Bondarenco Ruslan cu privire la condițiile în care se deține. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condițiile reale de detenție, prin prezentarea probelor vizibile, în susținerea argumentelor invocate în raport în această privință.

În așa fel, judecătorul de instrucție nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituția penitenciară cu privire la evaluarea condițiilor de detenție în care este deținut Bondarenco Ruslan, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție pentru perioada de 31 zile rotunjite aflat în detenție în penitenciarul nr. 13 Chișinău s-a redus cu 6 zile, cu aplicarea calculului a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenție pentru perioada de 170 zile rotunjite aflat în detenție în penitenciarul nr. 6 Soroca fiind redusă cu 17 zile. Astfel în total pedeapsa fiind redusă cu 23 zile.

Atrage atenția asupra faptului, că pe parcursul deținerii în Penitenciarul nr. 6-Soroca, Bondarenco Ruslan, nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului în care s-a deținut, cu referire la neconformitatea condițiilor de detenție.

În context, precizează şi faptul că Bondarenco Ruslan nu a înaintat astfel de cereri nici în instanțele naționale (în ordine civilă) nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care consideră că se deține.

În această ordine de idei, a conclus faptul că pe perioada detenției, condamnatul Bondarenco Ruslan fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, iar completul de judecată, la evaluarea condițiilor de detenție, urmează să țină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicele individuale respective ale acestuia, precum și de perioada în care a fost deținut în condiții contestate.

Prin urmare, reieșind din probele anexate, a constatat că condițiile materiale de detenție în care se deține condamnatul Bondarenco Ruslan sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO. Astfel, condamnatului în penitenciarul nr. 6 Soroca îi sunt asigurate condiții corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislația execuțional- penală.

***Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.***

***Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.***

Verificând argumentele din recursul declarat în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume:

Potrivit art.469 alin.(1) pct.$17^1$) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Conform art.$473^2$ alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.$473^2$ alin. (5) Cod de procedură penală, Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.$473^3$ alin.(2) Cod de procedură penală, Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare.

Prin urmare, conform prevederilor art.$473^4$ alin.(4), (5) Cod de procedură penală*, (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.$473^2$ alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Bondarenco Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanțele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Bondarenco Ruslan, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingere a plângerii condamnatului nefiind stabilit.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 10.06.2024, este nefondat și pasibil respingerii.

Conform materialelor cauzei, urmează că condamnatul Bondarenco Ruslan s-a deținut: în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în 2 celule, însă în raport este indicată doar suprafața totală a celulelor, nefiind descrise și alte date, precum numărul de condamnați, prezența obiectelor accesorii, veceurilor. Astfel instanța de judecată just a considerat veridică plângerea în partea deținerii condamnatului în condiții de supraaglomerare în perioada deținerii în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, or, administrația penitenciarului în raportul prezentat nu a răspuns cu un contraargument la acest segment, eschivându-se de la elucidarea circumstanțelor deținerii condamnatului vis-a-vis pretențiilor acestuia.

Cât privește perioada deținerii în Penitenciarul nr. 6 Soroca, instanța de judecată a apreciat critic alegațiile condamnatului privitor la nerespectarea suprafeței destinate per condamnat, or, potrivit raportului prezentat de administrația Penitenciarului, condamnatul Bondarenco Ruslan a fost deținut în perioada 04.12.2023-18.03.2024 și 01.04.2024- 03.06.2024 în condiții unde a fost respectată suprafața de 4 $m^2$ per condamnat, revenindu-i de facto 4,93 $m^2$.

În plângerea înaintată la data de 07.05.2024, condamnatul Bondarenco Ruslan ***** a indicat că, atât în Penitenciarul nr. 13, cât și în Penitenciarul nr. 6 Soroca condițiile de detenție sunt inumane, persistând aceleași probleme, și anume celule supraaglomerate, în celule umiditatea este ridicată, pe pereți mucegai, miros urât, lumina este slabă, sunt insecte parazitare, calitatea joasă a alimentației și a apei potabile, lipsa asistenței medicale.

Prin urmare, conform informației deținute de fost deţinut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în următoarele penitenciare: Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 03.11.2023-04.12.2024, în total 31 (treizeci și una) zile și Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioadele 04.12.2023-18.03.2024; 01.04.2024- 03.06.2024, în total 168 (una sută șasezeci și opt) zile.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Bondarenco Ruslan pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în Penitenciarul nr. 6 Soroca, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Bondarenco Ruslan prin sentinţa Judecătoriei Timireazevsc, Moscova, Federaţia Rusă, preluată prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 07.10.2021, just s-a redus pedeapsa, în condițiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, cu 6 (șase) zile, pentru perioada de 31 (zece) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, și cu 17 (șaptesprezece) zile, pentru perioada de 170 (una sută șaptezeci) zile rotunjite, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, iar în total cu 23 (douăzeci și trei) zile.

În privința perioadei rămase de 1 (una) zile, calculate în condițiile art. $473^4$ alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu au fost reduse, instanţa de judecată just a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău prin prisma celor invocate de către condamnatul Bondarenco Ruslan, a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Bondarenco Ruslan s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Bondarenco Ruslan pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Evaluând gradul și intensitatea suferințelor suportate de condamnatul Bondarenco Ruslan în perioada detenției în Penitenciarul nr.6 Soroca și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, conducându-se de principiul proporționalității și echității, instanța corect a dedus în baza art.$473^4$ alin.(4) CPP soluția de reducere a unei zile de închisoare pentru fiecare 10 zile în care condamnatul Bondarenco Ruslan s-a deținut în condiții precare de detenție în penitenciarul vizat și soluția de reducere a 2 zile de închisoare pentru fiecare 10 zile în care condamnatul Bondarenco Ruslan s-a deținut în condiții precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

În cele din urmă, reducerea a 6 zile pentru perioada de 31 zile, în care condamnatul Bondarenco Ruslan s-a deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, este una corectă.

De asemenea, reducerea a 17 zile pentru perioada de 170 zile, în care condamnatul Bondarenco Ruslan s-a deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca, este una corectă.

Așa dar, Colegiul penal nu a identificat careva erori comise de prima instanță în procesul de calculare a perioadei de reducerea totală a 23 zile din pedeapsa închisorii stabilită lui Bondarenco Ruslan prin sentința Judecătoriei Timireazevsc, Moscova, Federația Rusă, preluată prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 07.10.2021.

Instanța de recurs consideră, că reducerea aplicată este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa dedusă, și care va avea efectul compensatoriu.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudenţa CtEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit cărei, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanţa internă, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuează condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că administrația penitenciarelor nu este de acord ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

Se resping și afirmațiile invocate în recursul administrației penitenciarului nr. 6 Soroca, potrivit cărora se consideră plângerea neîntemeiată deoarece deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, de fapt s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor nominalizate, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluția instanței de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Reieșind din cele expuse supra și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) CPP, Colegiul penal, -

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către ***directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, comisar de justiție Viorel Țîmbaliuc*** împotriva ***<u>încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 11.06.2024,</u>*** adoptată în ordinea art. $473^2$-$473^4$ Cod de procedură penală în privința condamnatului ***Bondarenco Ruslan***, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Judecători: